No. 139. 1844.

BREDASCHE COURANT.

STAAT- LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Zondag 24 November.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 19den November.

De *Moniteur* houdt heden de koninklijke ordonnantie, waarbij de wetgevende kamers tegen den 26sten bijeengeroepen worden. De ordonnantie is van eergisteren gedagteekend.

De zaak der polytechnische school scheen voor een paar dagen tot nieuwe moeijelijkheden aanleiding te zullen geven. De leerlingen, alhier woonachtig, moesten zich namelijk bij de school aanmelden, daar het bewind goedgevonden had om de leerlingen bij categorien het examen te doen ondergaan. De bedoelde leerlingen, ten getale van 60 tot 80, hebben dientengevolge Zondag eene bijeenkomst gehouden, om te overwegen wat hun te doen stond, daar zij uit de bovengezegde categorische wijze van oproeping opmaakten, dat sommigen hunner kameraden uit de departementen toch zouden uitgesloten zijn, en zij zich vroeger allen onderling verbonden hadden, niet dan gezamentlijk de school weder te zullen bezoeken. Het besluit is geweest, dat men een adres aan den Koning zou opmaken, waarin de staat van zaken werd blootgelegd en een uitstel van eenige dagen tot aan de komst der medeleerlingen werd gevraagd. Dit adres, door vier kweekelingen op St.-Cloud gebragt, is namens den koning door den generaal *Berthois* ontvangen, die het aan Z. M. zou aanbieden.

Intusschen verneemt men heden dat de vijf eerste kweekelingen die voor het [illegible] gemeld en het examen ondergaan hebben, zonder dat er eenig verzet heeft plaats gehad; vijf anderen zijn tegen morgen opgeroepen, enz.

— Men verzekert dat de maarschalk *Soult*, ten gevolge van het berigt van den opstand van *Zurbano* op de Spaansche grenzen (*zie hieronder*) bevelen gegeven heeft, om de troepen aan de zijde van St. Jean de Luz te versterken.

— De Prins *van Joinville* en de Hertog *van Aumale* zijn den 16den te Toulon aangekomen, hebben er de voornaamste etablissementen bezigtigd en zich in den namiddag van den 17den, aan boord van het stoomschip *Gomer* naar Napels ingescheept.

— Te Marseille werd den 18den de gouverneur-generaal van Algerie, maarschalk *Bugeaud*, verwacht. De aanzienlijksten der stad, met den maire aan het hoofd, wilden den maarschalk, die zich door zijne jongste krijgsdaden zulk eenen grooten naam heeft gemaakt, op eene luisterrijke wijze op een feestbanket onthalen.

Te Toulon is den 14den en 15den voor den krijgsraad behandeld de zaak van den scheepsluitenant *Besson*, bevelhebber van het op de Maroccaansche kust gestrande stoomschip *Groenland*. Er waren twee vragen gesteld: 1. of de heer *Besson* het schip willens en wetens had doen stranden, 2. of het door onkunde was geschied. Beide vragen zijn ontkennend beantwoord, de eerste met algemeene, de laatste met vijf tegen vier stemmen. De beklaagde is dien ten gevolge vrijgesproken.

— In den nacht van gisteren werden de bewoners van verscheidene huizen der straat St. André, te Montmartre, door een geweldigen schok uit hunnen slaap gewekt. Bij onderzoek bleek dat bij een der huizen, gelegen aan den voet der hoogte waarop de telegraaf staat, en grenzende aan eene steengroef, eene inzakking van de groef had plaats gehad, verscheidene daarboven staande gebouwen met instorting bedreigende. De gendarmerie op de plaats gekomen zijnde, beval dat de bewoners van al de bedreigde huizen ze terstond verlieten, zonder iets van het hunne mede te nemen. Deze wijze voorzorg redde een aantal menschen het leven, want naauwelijks waren zij in veiligheid, of er had, met groot gekraak, eene nieuwe instorting plaats van meer dan 150 ellen breedte. Een geheel huis en werkplaats werden bedolven, een ander, waarvan de grondslag bezweken was, stortte in, ook een muur van drie ellen hoogte en 50 ellen lengte verdween geheel onder den grond. Men vreest voor nog verdere instortingen, schoon sedert gisteren nacht slechts eene kleine beweging meer is waargenomen.

— De berigten uit Spanje vermelden, dat de heer *Martinez de la Rosa* bij gelegenheid van de algemeene beraadslagingen over de hervorming der constitutie weder eene belangrijke redevoering heeft gehouden, die herhaalde malen werd toegejuicht. Hij wederlegde de beschuldiging dat de tegenwoordige herziening een zoogenoemde *coup d'état* zou zijn; zij strekte grootendeels om het koninklijk gezag in zijne kracht te herstellen met behoud der constitutioneele beginselen, welke hij aan den anderen kant, tegen het absolutismus verdedigde. Zij, die dat stelsel voorstonden, waren niet de wezentlijke verdedigers van den Troon. Bij gelegenheid dat deze in gevaar was, waren de royalisten de eersten om denzelven te verlaten. De minister herinnerde den verschrikkelijken nacht van den 7 Julij, waarbij de Vorst alleen door de verdedigers van het constitutionele stelsel omringd was. Toen de Monarch stierf, hielden zich de grootste royalisten dadelijk bezig, om den schepter uit de handen der dochter te rukken en dien aan een overweldiger te geven. Tusschen dien man en het bewind was er een afgrond. De minister sprak ook over het gees- [illegible] rust zijn, want hunne regten zouden worden geëerbiedigd. Over het huwelijk der Koningin zou de minister nader, bij de behandeling der daartoe betrekkelijke paragraaf, spreken.

In de volgende zittingen van de cortes tot den 15den zijn de vier eerste artikelen van het ontwerp aangenomen; daaronder behoort dat betrekkelijk de drukpers, en het artikel houdende dat dezelfde wetten de geheele monarchie beheeren.

— Na eene lange beraadslaging, die tot zes uren in den morgen geduurd heeft, heeft de krijgsraad te Madrid den generaal *Prim* tot zes jaren gevangenis op een fort of kasteel veroordeeld, evenwel met behoud van rang en eeretitels. Zijne medebeschuldigden zijn tot twee en drie jaren gevangenis veroordeeld.

— De *Phare* van Bayonne vermeldt dat de bekende *Zurbano*, die onder het beheer van *Espartero*, te Barcelona zulk eene vreeselijke rol gespeeld heeft, en sedert eenigen tijd in Spanje teruggekeerd was, waar hij op zijn landgoed nabij Logrono verbleef, de vaan des opstands opgestoken heeft. Hij had van het spaansch gouvernement bevel bekomen zich naar Santander te begeven, maar in plaats van daaraan te voldoen, was hij naar de Sierra de Cameros geweken, een gebergte dat de provincie Soria van die van Logrono scheidt; daar heeft hij een aantal soldaten verzameld, die vroeger onder hem gediend hadden, en is onverhoeds in het stadje Najara, op zes uren afstands van Logrono gedrongen, heeft er al de voorhanden geweren en wapenen gerequireerd en eene opbeuring aan allen die hem volgen wilden gedaan. Zijn troep bestond in den avond van den 13den uit 50 ruiters en 80 infanteristen. Welke staatkundige leus hij wilde aannemen, was niet bekend, maar men vermoedde dat zijne beweging in verband stond met de reeds ontdekte zamenzwering en in het belang van *Espartero* zou zijn. De naam van *Zurbano* was echter te veel gehaat, dan dat zijne beweging veel opgang zou maken.

— Er zijn tijdingen uit Papeite (Otaheite) tot den 6 Junij ontvangen. Er heerschte de volmaaktste rust; de bezetting werkte met grooten ijver aan de versterkingen der stad. De insurgenten hadden de wapens niet nedergelegd, doch deden geen' voetstap buiten hunne wallen. De Koningin *Pomaré* was steeds in de haven, aan boord van de Engelsche kotter de *Basilisk*. (Berigten

uit Engeland spreken daarentegen weder van een nieuw voorgevallen gevecht tusschen de Franschen en de inboorlingen.)

— Ter beurze van heden (21 *November*) waren genoteerd: 5 pCt. 119,55; 3 pCt. 83,10; Nap. r. 98,15; Rome 105.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 18den November.

Berigten uit Petersburg melden, dat zich sedert het laatst van October aan den rand der golf van Kroonstad reeds vrij sterk ijs vertoond heeft, dat dagelijks in omvang toenam. Het weder was er in de laatste dagen van October en de eerste dagen van November helder en droog, maar scherp koud.

— Een geacht Duitsch dagblad geeft het berigt, dat de Oostenrijksche regering thans ernstig bedacht is op de uitvoering van het reeds meermalen geopperde ontwerp, om den Donau door middel van een kanaal met de Zwarte Zee te verbinden, ten einde alzoo de Russische quarantaine-stelling aan den mond van genoemde rivier, waardoor de handel grootelijks belemmerd wordt, te kunnen ontwijken. De bekende overste *von Prago* was onlangs door zijne regering naar den Beneden-Donau gezonden, om de noodige opnemingen te doen.

— Een schrikkelijke moord, te Munchen gepleegd, heeft de deelneming van al de ingezetenen dier stad in hooge mate opgewekt. De artillerie-kapitein *von Neumeyer*, een zeer verdienstelijk officier, die, na een verblijf van eenige jaren in Griekenland, in zijn vaderland met de twintigjarige dochter van eenen ambtenaar getrouwd was, den 14 van de parade terugkeerende, vond zijn huis gesloten. Natuurlijk verwekte dit bevreemding, te meer, omdat men geen gehoor kreeg en eindelijk genoodzaakt was de voordeur open te breken. Naauwelijks trad *Neumeyer* het huis binnen, of hij vond in de keuken het lijk der dienstmaagd en een weinig verder in de voorkamer dat zijner zwangere echtgenoot, die, in haar bloed zwemmende, levenloos op den grond lag, de kenteekenen dragende van met een scheermes vreesselijk gewond en eindelijk vermoord te zijn. Duidelijk is het gebleken, dat deze driedubbele moord gepleegd is, om zich te kunnen meester maken van eene somme gelds van 5 of 600 gulden, doch de dader is tot dus verre nog niet met zekerheid bekend. Men heeft echter zeer gegronde redenen om te vermoeden, dat deze misdaad gepleegd is door den bediende van den kapitein, die verdwenen en tot dus verre nergens te vinden was. Waarschijnlijk is hij het langs den spoorweg ontkomen, doch men vertrouwt, dat hij spoedig in handen der justitie zal geraken; althans worden de uiterste pogingen daartoe aangewend.

— Het Zwitsersch kanton Lucern verkeert tegenwoordig in eene soort van crisis, daar de geheele bevolking in tweeën, 't zij voor of tegen de Jesuiten verdeeld is, welke de groote raad, gelijk men weet, met het onderwijs aan het seminarium te Lucern belast heeft, en waarover nu nog de algemeene volksstemming moet plaats hebben. In de meeste gemeenten worden gebeden deels voor, deels tegen de toelating der Jesuiten ten hemel gezonden.

BELGIE.

BRUSSEL, den 22sten November.

De kamer der vertegenwoordigers houdt zich tegenwoordig in geheim comité bezig betrekkelijk een ontwerp nopens den invoer van granen door het hertogdom Limburg, en de prorogatie van de wet op de rogge en de gerst. — De discussie heeft in de beide jongste dagen geloopen over de vraag, hoe de vrijheid van de vaart met betrekking tot de Maas moest verstaan worden.

— De hoofd-redacteur van het brusselsche blad *Vlaemsch Belgie*, de heer *J. A. de Laet*, kondigt aan dat de uitgave van dit blad, hetwelk reeds een vrij grooten opgang begon te maken, door hoogst onverwachte omstandigheden, zal gestaakt worden, terwijl men uit een ander berigt in dit blad verneemt, dat er te Brussel een nieuw Vlaamsch dagblad zal verschijnen, onder den titel *Vlaemsche Belgen*, hetwelk alleen daarin van het vorig blad zal verschillen dat het ook de godsdienst zal behandelen, en dus nevens zijne vlaamsche, ook eene katholijke strekking zal hebben.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 23sten November.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van gisteren is van de Tweede Kamer onder anderen ontvangen, het ontwerp van adres, in antwoord op de troonrede, benevens de ontwerpen van wet strekkende tot aflossing van schuld over 1844 en tot aanwijzing der middelen tot aflossing van de schuld aan de Handel-Maatschappij. Een en ander is verzonden aan de Afdeelingen. Waarschijnlijk zal de Kamer heden over het ontwerp van adres eene beslissing nemen.

— De Afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben gisteren het onderzoek over de ontwerpen van wet betrekkelijk het stem- en kiesregt en over de voordragt van het tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer voortgezet, en zullen zich heden weder met beide onderwerpen bezig houden.

— Bij besluit van den 20sten dezer heeft Z. M. benoemd tot plaatsvervangend kantonregter te Asten, in deze provincie, den heer mr. *A. J. van der Heijden*.

— Naar men verneemt, heeft Z. M., ten gevolge van het gedaan verzoek, na ruim vijftigjarige dienst, eervol ontslag verleend aan Mr. *J. H. H. Conrady*, als president van het hoog militair geregtshof en als lid der commissie tot herziening der militaire wetboeken.

— Bij Koninklijk besluit van den [illegible]ten dezer, (*Staatsblad* nº. 55) is het Zinnelooshuis te 's Hertogenbosch, van de dagteekening van dat besluit af aan, bij uitzondering, onder de gestichten voor krankzinnigen gerangschikt, en zulks uiterlijk tot den laatsten April 1847.

— Z. Exc. de minister van oorlog, opgemerkt hebbende, dat, vooral in den loop van 1845, zoo vele soldaten der staande armee, als hebbende hunnen diensttijd geëindigd, zullen gepasporteerd worden, nadat reeds in de laatste jaren het grootste gedeelte dier manschappen, waarvan de diensttijd geëxpireerd was, de dienst verlaten hebben, en in het behoud van dit voornaam gedeelte van het bestaande leger willende voorzien, heeft hiertoe eene voordragt aan Z. M. gedaan, welke heeft gelieven te bepalen, dat aan de vrijwilligers, die na zes jaren gediend te hebben, een tweede engagement voor dien tijd aangaan, in de plaats van 15 gulden handgeld, zal gegeven worden, voor de corpsen infanterie 30 gulden, cavalerie 40 en artillerie 35 gulden. Wijders heeft Z. Exc. de minister van oorlog, tot verdere aanmoediging daarvan, de chefs der corpsen gemagtigd, om aan die manschappen een verlof van 14 dagen, met behoud van soldij, toe te staan.

— Z. Exc. de Minister van Finantien heeft bekend gemaakt, dat, ter uitvoering van het bepaalde bij 's Konings besluit van den 6 dezer, (*Staatsblad*, nº. 54), ten kantore van den Agent van het Ministerie van Finantien te Amsterdam, op vrijdag den 29 dezer, van des voormiddags tien tot des namiddags drie ure, zal zijn opengesteld de inschrijving tot plaatsing van eene som van *f* 10,000,000 kapitaal, in inschrijvingen in het grootboek der nationale schuld, rentende vier ten honderd, om te worden verwisseld tegen gelijk kapitaal nationale schuld, rentende vijf ten honderd, met bijbetaling eener vergoeding aan de deelneemers van *f* 2.75 in geld voor elke te verwisselen *f* 100 kapitaal, op den voet en wijze bij 's Konings welgemeld besluit vastgesteld.

— Uit 's Gravenhage wordt gemeld, dat het Collegie van Hoofdingelanden van Delftland zich thans almede met een eerbiedig Adres tot den Koning heeft gewend, om Hoogstdenzelven dringend te verzoeken, Hoogstdeszelfs goedkeuring *niet* te verleenen, aan de reeds van zoo vele zijden bestreden grondslagen of algemeene beginselen voor het beheer der Waterschappen in Zuidholland, zoo als die door de Provinciale Staten, onlangs aan Z. M. ter bekrachtiging zijn voorgedragen. Men verzekert, dat bij dat Adres het verkeerde en nadeelige van die algemeene beginselen, in zeer ernstige bewoordingen en duidelijk is blootgesteld.

— Met genoegen verneemt men, dat het Z. M. behaagd heeft aan mr. *R. W. A. E. Sloet tot Oldhuys* en overige verzoekers vergunning te verleenen tot de oprigting eener naamlooze vennootschap, ter verbetering van den Handelsweg over het Zwolsche Diep.

— In ons Nº. van ll. Dingsdag 19 November hebben wij gemeld dat de persoon van *Johannes Antonius Bouwen* weder in handen der policie was gevallen, en te Gend ter beschikking van de Nederlandsche policie was gesteld. Wij zijn sedert in 't zekere onderrigt geworden, dat dit berigt bezijden de waarheid was.

— Uit 's Hertogenbosch, schrijft men, hoe de houtsneppen in de omstreken dier stad zoo talrijk zijn, dat zij met de pistool geschoten worden.

— In de nabijheid van Leeuwarden staan thans twee gouden regens, waarvan eene dit jaar verplant is, en twee appelboomen voor den tweeden keer in bloei.

— Op de ll. Maandag te Gorinchem gehouden paardenmarkt zijn ongeveer 1500 paarden aangebragt, hoewel er reeds den vorigen dag 200 paarden verkocht waren. Op den dag zelven werden er ook veel paarden, vooral aan fransche kooplieden voor Algerie verkocht. — Ook de veemarkt was goed bezet; er waren verscheidene fransche, belgische, zelfs engelsche kooplieden, en het vette vee en de kalven prijshoudend. Te dezer gelegenheid zijn zekeren landman honderd gulden uit zijnen zak ontvreemd.

— Donderdag avond heeft te Rotterdam de eerste tooneelvoorstelling in de aldaar nieuwgebouwde concert-, bal- en tooneelzaal in de Societeit *de Harmonie* plaats gehad. Deze voorstelling werd door meer dan 1300 personen bijgewoond, die allen ruim en gemakkelijk geplaatst waren, en werd voorafgegaan door de voordragt van een toepasselijk vers door Mevrouw *Hoedt* geb. *Bingley*.

— Men schrijft uit Arnhem, dat te dier stede is opgemerkt geworden, dat onder de gouden tienguldenstukken eenige zijn,

waarvan de randen zijn besnoeid, 't welk zoodanig is verrigt, dat men zulks niet dan met eenige oplettendheid kan ontwaren.

— Men leest in de *Amsterdamsche Stads-Courant* het volgende:

» Het is aan het publiek bekend, dat sedert eenigen tijd alhier ter stede uitgegeven en algemeen verkrijgbaar gesteld is geworden zeker pamphlet of schotschrift, de *Waarachtige Physiologie der meest bekende van Amstels Ingezetenen* genaamd. Hoewel de meeste fatsoenlijke lieden zich van de lecture van dat libel onthouden hebben, is het intusschen vrij algemeen bekend, dat hetzelve niets anders dan de lasterlijkste aantijgingen tegen verschillende lieden uit alle rangen en standen der maatschappij bevatte. De uitgever van hetzelve, *Petrus Josephus Wilhelmus de Vos*, eenigen tijd geleden, ten gevolge van den ongunstigen staat zijner zaken gegijzeld, later gefailleerd en insolvent verklaard, stond jl. Dingsdag voor de correctionele kamer der arrondissements-regtbank te regt, ten einde zich te verantwoorden ter zake van zeven onderscheidene tegen hem opgemaakte processen-verbaal van lastering, wegens zoo vele in de genoemde physiologie geplaatste artikelen, in welke, volgens aanklagte van zeven klagers uit onderscheidene klassen van ingezetenen dezer hoofdstad, hunne namen zoo duidelijk waren omschreven, dat eene vergissing onmogelijk was, terwijl hun tevens in die artikelen zoodanige daden werden ten laste gelegd, welke, indien zij plaats hadden, hen zoo al niet aan lijf- of boetestraffelijke vervolging, althans aan de verachting en den haat hunner medeburgers moesten blootstellen. Zes en twintig getuigen, waaronder zes der aanklagers, waren gedagvaard. Na het verhoor derzelve heeft de substituut-officier van justitie, Mr. *O. H. B. Boot*, op eene allezins krachtige en indrukwekkende wijs, onder anderen, aangetoond, dat het wanbedrijf van lastering, den beklaagde bij dagvaarding ten laste gelegd, regtskundig volledig bewezen was, als ook uiteengezet, dat de door den beklaagde gedane uitgave aan loutere geldzucht, vuig eigenbelang en lasterzucht moest toegeschreven worden, en dat mitsdien zijne handelwijs ten uiterste laakbaar en strafwaardig was. Verder deed Z. E. A. zien, dat de wetgeving ten opzigte van lastering, althans in die, welke in geschriften en mitsdien in koelen bloede en met voordacht geschiedde, zoo niet toegevend, minstens zwak en gemakkelijk moest geacht worden te zijn, weshalve Z. E. A., uithoofde van het misdadige der gedragingen van den beklaagde, zich verpligt vond het maximum der straf, bij de wet bepaald, ten deze te vorderen. Het requisitoir van Z. E. A. strekte mitsdien tot schuldigverklaring van *P. J. W. de Vos*, aan het misdrijf van lastering, tot condemnatie van denzelven tot eene gevangenzetting in een huis van correctie gedurende den tijd van zes maanden, tot betaling van zeven geldboeten, elk van *f* 1000, en tot verwijzing in de kosten van het regtsgeding, even als de boeten, in geval van onvermogen, invorderbaar bij lijfsdwang. De beklaagde, welke de namen der inzenders van de geïncrimineerde artikelen, en de leden der redactie niet heeft verkiezen te noemen, heeft daardoor de verantwoordelijkheid van het gedrukte op zich genomen. Hij trachtte, in eene schriftelijke verdediging, door hem zelven voorgedragen, aan te toonen, dat uit de geïncrimineerde artikelen niet volledig blekt, dat de klagers de bedoelde personen waren; dat het doel der physiologie slechts moest dienen, om de menschen te verbeteren; dat hij mitsdien niet kon veroordeeld worden, enz., enz. De regtbank zal, later in deze zaak uitspraak doen."

— In de *Javasche Courant* van den 6 Julij is medegedeeld dat de gezagvoerder van de brik *Antoinette*, *J. W. Stecher*, bij het uitloopen van de rivier de Sambas, de gouvernementsschoener *Alcinoë* gepraaid en toen verstaan had, dat genoemde schoener in een treffen met de zeeroovers, om den zuid van Sambas, eene rooverspraauw in den grond geschoten en acht hunner praauwen met hare bemanning had genomen. Latere berigten van Sambas hebben dit geenszins bevestigd. Wel is waar zijn, door den gezagvoerder van de gouvernementsschoener acht inlandsche praauwen aangehouden en te Sambas opgebragt, omdat kort te voren op de plaats waar zij zijn aangetroffen, gezegd werd, zeeroof gepleegd te zijn, en deze vaartuigen van geene passen voorzien waren, doch is het bij die gelegenheid geenszins tot een gevecht gekomen en veel min eenig vaartuig door het geschut van den schoener in den grond geschoten.

Bij onderzoek te Sambas is dan ook gebleken, dat de opvarenden dezer praauwen, welke te Borneo Proper te huis behoorden, zonder genoegzamen grond, van de misdaad van zeerooverij waren verdacht geworden, en zijn mitsdien de praauwen met de vrijheid gegeven om te vertrekken.

In een bijzonderen brief uit Batavia, van den 18 Julij leest men:

» Dezer dagen zijn weder verscheiden roovers op de kusten van Makasser gezien. Het stoomschip de *Phoenix* heeft hen achterhaald en is slaags met hen geweest. De roovers schoten, vooral op de stoompijp van het schip, aan welke zij weinig schade konden toebrengen. Na een hardnekkig gevecht zijn drie rooverspraauwen genomen. De *Phoenix* had 7 of 8 gekwetsten.

» Het fregat *Palembang* brengt de geschenken naar Japan, welke met de *Bromo* herwaarts zijn gebragt."

— Reeds is medegedeeld het berigt van den brand in de hoofdplaats der residentie Soerakarta, als mede dat wegens het springen van het korrelhuis, nabij den kruidmolen, te Samarang, met de treurige gevolgen daarvan, medegedeeld. Uit andere brieven blijkt dat die ontploffing met zooveel geweld heeft plaats gehad, dat zelfs het hecht gebouwde residentiehuis de gevolgen heeft ondervonden, zoodat in de muren der bovenverdieping op eenige plaatsen scheuren zijn ontstaan.

Door den Vice-President van den Raad, waarnemenden Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië, zijn benoemd:

Tot lid in het hoog militair geregtshof van Nederlandsch Indië, de kapitein-luitenant ter zee *J. Ligtvoet*; tot secretaris en fiscaal bij de regtbank van ommegang in de Bataviasche afdeeling, mr. *H. W. du Perron*, thans advocaat en procureur te Batavia; tot gezworen klerk ter griffie van den raad van justitie te Soerabaya, mr. *Hugo Carel Nolthenius*; tot tweeden gezworen klerk ter griffie van den raad van justitie te Batavia, mr. *Anthony Mangelaar Meertens*, thans op die griffie werkzaam; tot assistent der eerste klasse bij de indigo-cultuur, *P. C. E. Carolus*, thans adsistent der tweede klasse; tot adsistenten der tweede klasse, *J. Otte* en *J. Marchelinus*, thans adsistenten der derde klasse; tot commies ter magistrature, tevens secretaris en fiscaal bij den gewonen landraad te Amboina, *D. S. Hoedt*, thans klerk en maleisch translateur ter Gouvernements-secretarie aldaar, en tot tweeden commies op het bureau van den algemeenen ontvanger te Batavia, *J. C. E. Schoonheid*, thans eerste klerk op dat bureau.

Eervol ontslagen, onder toekenning van wachtgeld, de tweede commies op het bureau van den algemeenen ontvanger te Batavia, *P. F. Reemer*.

In het begin dezes jaars hebben wij gewag gemaakt van eene voorstelling van gymnastische oefeningen, door jongelieden uit den beschaafden stand dezer stad, ten voordeele hunner behoeftige stadgenooten gegeven. Dezelfde drijfveren die hen toen er toe bragten om hunne jeugdige en vlugge talenten te doen strekken tot een weldadig doel, en aangemoedigd door den ingeoogsten bijval, hebben hen thans, bij het naderend wintersaizoen, doen besluiten, weder eene dergelijke voorstelling te geven. Laatstleden Zaturdag had deze voorstelling in den schouwburg plaats. Een tooneelstukje, het blijspel: *de Uitdaging*, werd voorafgegaan door een aantal *herculische en gymnastische exercitiën*, besloten door eene *egyptische pyramidale groepering*, welk een en ander met de meest mogelijke vlugheid, veerkracht en stoutheid werd uitgevoerd en de algemeene bewondering wegdroeg. Voor de jongelieden was echter de uitslag bijzonder streelend, dat zij namelijk eene som van *een en vijftig gulden en dertig cents* ter beschikking van het algemeen Armbestuur konden stellen, om daarvan aan de behoeftigen eene buitengewone uitdeeling te doen.

MAATSCHAPPIJ TOT LENIGING EN OPBEURING DER BEHOEFTIGEN DOOR HET VERSCHAFFEN VAN WERK.

Het Bestuur der opgemelde Maatschappij heeft, onder welmeenende dankbetuiging voor de op nieuw verleende geldelijke bijdragen, de eer ter kennisse van de geëerde Inschrijvers en verdere Begunstigers dezer Weldadige Inrigting te brengen, dat de uitgifte van grondstoffen enz. ter verwerking door de behoeftigen, wederom zal aanvangen op Woensdag den 27. dezer, des morgens ten 9 uren, in het gewone lokaal, alwaar het Magazijn der Maatschappij gehouden wordt, in de Kraanstraat bij de Haven alhier, Wijk D, N°. 373, om daarmede gedurende den winter wekelijks op denzelfden dag en uur voort te gaan; nemende opgemeld Bestuur de vrijheid even als in vorige jaren de Inschrijvers uit te noodigen om de huisgezinnen of personen, welke men ten gevolge hunner dringende behoefte, gaarne ter bekoming van arbeid in aanmerking zag gebragt, tot dat einde van eene schriftelijke aanbeveling te voorzien, aan welke steeds zoo veel doenlijk gevolg zal worden gegeven.

Namens het Bestuur voornoemd,
BREDA, C. PELS RIJCKEN, *Voorzitter*,
23 November 1844. J. A. VAN DER BURGH, *Secretaris*.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (22 *November*) waren genoteerd: Ned. 2 1/2 pCt. 62 5/8; 3 pCt. 73 1/2; id. op resc. 75 3/4; 5 pCt. 99 7/8; Amort.-Syndic. 4 1/2 pCt. 99 7/16; dito 3 1/2 pCt. 89 15/16; Handelm. 147 5/8; Haarlemmermeer 5 pCt. 108 1/2; Aand. Rijn Spoorweg 4 1/2 pCt. 102; Spanje Ardoins 21 13/16; Onbep. St. 20 7/16; 3 pCt. 35 1/4; Coupons Ardoins 24 1/2; Passive 6 1/16; Portug. 2 1/2 pCt. te Londen 54 7/8; Rusland 5 pCt. 107 5/8; Id. 1831 en 1833 99 5/8; 4 pCt. bij *Hope* 91 3/8; dito bij *Stiegl.* 90 3/8; Certif. van Assign. 74; Polen Certif. 87 1/4; Loten 166 1/2; Amerika Bankactien 7 1/4.

IN NAAM DES KONINGS.

De Arrondissements-Regtbank, zitting houdende te *Breda*, heeft het navolgend Vonnis gewezen:

In zake van JAN DIELISSE BOSSERS, Winkelier, en HEILIGER PIETER VAN DER LINDEN, Bouwman, beide wonende te *Oosterhout*, de eerste als Vader en de tweede als Moederlijke Oom van den Gedaagden, Eischers bij Dagvaarding van den negentienden October 1800 vier-en-veertig, hebbende tot Procureur Meester FRANCISCUS JOHANNES JESPERS.

Tegen

PIETER BOSSERS, zonder beroep wonende te *Oosterhout*, gedaagde bij voorschreven dagvaarding en defaillant.

De Procureur Meester JESPERS heeft voor de Eischers ter Rolle geconcludeerd:

Dat het de Regtbank moge behagen tegen den gedaagden te verleenen verstek, en voor het profijt denzelven te stellen onder Curatele, met condemnatie van denzelven in de kosten.

De Regtbank,

Na den Procureur Meester FRANCISCUS JOHANNES JESPERS voor JAN DIELISSE BOSSERS, Winkelier en HEILIGER PIETER VAN DER LINDEN, Bouwman, beide wonende te *Oosterhout*, de eerstgenoemde als Vader en de tweede als Moederlijke Oom van PIETER BOSSERS, zonder beroep, wonende te *Oosterhout*, Eischers bij geregistreerd exploit van dagvaarding van den negentienden October jongstleden, benevens den Heer Officier in hunne respective genomen Conclusien te hebben gehoord, strekkende de laatstgenoemden tot adjudicatie van der Eischeren vordering tot Curatele van opgenoemden PIETER BOSSERS, gedaagden bij gezegd exploit en defaillant, mitsgaders dat daarenboven zal worden bepaald, dat de Gedaagde en defaillant voorloopig in het Krankzinnigengesticht te *Deventer* ter diligentie van het openbaar Ministrie zal worden overgebragt.

Overwegende, dat de bij de wet gevorderde termijnen en formaliteiten zijn achtervolgd, dat der Eischeren vordering noch onregtmatig, noch ongegrond is voorgekomen, maar door den ongelukkigen, zoo niet geheel zinneloozen, althans aan zinneloosheid grenzenden toestand, waarin de defaillant uitwijzens de ter audientie overgelegde en geproduceerde stukken, alle behoorlijk geregistreerd, is verkeerende, in dezes eigen belang gewettigd wordt.

Gezien de artikelen Vier-en-veertig, Zes-en-vijftig, Negen-en-vijftig, Vijf-en-zeventig en Zes-en-zeventig van het Wetboek van Burgerlijke regtsvordering, junctis articulis contentis tit. XVIII, Lib. I van het Burgerlijk Wetboek speciaal mede artikel Vijfhonderd negen ibidem.

Regtdoende in Naam en van wege den Koning.

Verleent verstek tegen den Gedaagden en defaillant en, voor het profijt stelt den gedaagden en defaillant PIETER BOSSERS onder Curatele.

Beveelt dat dit Vonnis binnen den tijd en op de wijze als bij de Wet bepaald zal worden beteekend en bekend gemaakt.

Beveelt mede, dat, zoodra dit Vonnis in kracht van gewijsde zal zijn overgegaan, er door den Heer Kantonregter te *Oosterhout*, naar voorschrift der Wet tot de benoeming van eenen Curator en toeziende Curator zal worden overgegaan.

Verwijst den gedaagden en defaillant in de Kosten.

Gedaan en uitgesproken ter openbare Civiele Rolle van de Regtbank voornoemd, op Dingsdag den twaalfden November achttien honderd Vier-en-veertig. Present de heeren Meesters VAN DEN HEUVEL, president, BEGRAM en LOKE, regters, MAARSCHALK, officier, VAN RIJEN, substituut-griffier.

(*get.*) C. J. F. VAN DEN HEUVEL, A. M. VAN RIJEN.

Voor Expeditie (*get.*) A. M. VAN RIJEN.

No. 34. Geregistreerd te *Breda*, den veertienden November 1800 vier-en-veertig, deel 50, folio 19, vak 1, vier bladen zonder renvooijen. Ontvangen voor de onder Curatele stelling twaalf gulden, en voor het hevel twee gulden veertig cents, en voor de expeditie twee gulden vijftig cents, met de 38 opcenten drie en twintig gulden twee en dertig en een' halven cent.

De Ontvanger, (*get.*) J. SPOOR.

Voor gelijkluidend afschrift,

F. J. JESPERS.

Verkooping van Timmerhout,

op *Dingsdag* den 26 *November* 1844, des voormiddags ten 10 ure, bij de Kleine Kerk aan de Haven te Breda, bestaande in eene aanzienlijke partij GREENEN-, VUREN- en DENNEN DEELEN, RIBBEN, SCHROTEN en LATTEN, VLOT-, SLIJP- en SNEEDEELEN, EIKEN- en WAGENSCHOTHOUT, enz.

Twee uren voor de Verkooping aldaar te zien.

VERKOOPING

van Timmer-, Gerief- en Brandhout,

OP ZES MAANDEN CREDIET.

A. MEEUWESEN en CH^n^. VERKAAR, zullen op *Donderdag den* 28 *November* 1844, des morgens ten tien ure, bij J. MARTENS, aan de Ginneken-Poort, PUBLIEK VERKOOPEN:

Eene groote partij HOUTWAREN, bestaande in:

600 Stuks EIKEN SCHALEN.

40 Kavels EIKEN STRUIKEN en SPAANDERS.

20 „ Gekloven en Ongekloven STRUIKBLOKKEN.

Een groot aantal EIKEN DEELEN, geschikt voor Beschoeijingen enz. Verders verscheidene Kavels VADEM-, KAGCHEL- en TALHOUT.

Alle gemelde Houtwaren zijn daags te voren voor een' ieder te zien.

DOMEINGOEDEREN

VAN

Z. K. H. Prins FREDERIK der NEDERLANDEN.

RENTAMBT *BREDA*.

OPENBARE VERKOOPING

VAN

SCHAAR- EN MASTHOUT,

IN DE *ULVENHOUTSCHE-*, *MAST-* EN *LIESBOSSCHEN* EN ONDERHOORIGE *PLANTAADJEN*.

De RENTMEESTER der Domeingoederen van Z. K. H. Prins FREDERIK der *Nederlanden*, voor het Rentambt *Breda*, als daartoe gemagtigd, zal, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, residerende te *Breda*, op *Woensdag den* 4 *December* 1844, des morgens ten 9 ure, ten Huize en Herberge van J. VAN ALPHEN, in den *Zandberg*, buiten de Ginnekenpoort te *Breda*, PUBLIEK VERKOOPEN, ALS:

Ulvenhoutsbosch, Gemeente *Ginneken*.

1°. 23 Kavels Zes- en zevenjarig SCHAARHOUT.

2°. 2 „ staande JONGE MAST in het *Heiveld*.

3°. 3 „ BEUKEN BOOMTAKKEN, SPAANDERS en BLOKKEN in het *Oud Eikenpark*.

Mastbosch, Gemeente *Ginneken* en *'s Princenhage*.

16 Kavels Vijf-, zeven- en achtjarig SCHAARHOUT, alsmede een ZWARE EIKEN BOOM, staande in het voormeld SCHAARHOUT.

1 „ dito, op de *Hoeve* in het *Hout*.

5 „ dito, „ „ „ van *Bouvorijen*.

2 „ MASTENBOOMPJES, staande bij laatstgemelde *Hoeve*, en

12 „ MASTENBOOMPJES, staande bij de *Hoeve* in het *Hout*.

Liesbosch, Gemeente *'s Princenhage*.

13 Kavels Vijf- en zesjarig SCHAARHOUT.

De Konditiën van Verkoop liggen ter lezing ten kantore van den Rentmeester en den Notaris, terwijl nadere informatiën en aanwijzingen te bekomen zijn bij den Boschbeambte, en Voorwerker in de respective bosschen.

De Rentmeester voornoemd,

W. F. E. VAN DER BORCH.

AVIS.

Les expériences comparatives et authentiques faites par les médecins des hopitaux de Paris et par les Professeurs de la Faculté de médecine de Paris ont constaté L'EFFICACITÉ de la PÂTE pectorale de NAFÉ d'Arabie et sa SUPÉRIORITÉ manifeste sur toutes celles du même genre. Son goût délicieux, la CERTITUDE qu'il n'entre dans sa composition ni *opium* ni *acide* lui ont acquis l'approbation de tous les grands médecins et une vogue universelle. — Prix: *Pâte de Nafé*, 75 c. et 1 fr. 25 la boite; le *Sirop de Nafé*, 2 fr. le flacon. — Dépositaires aux pharmacies de M. M. BRONNE montaghe de la cour à Bruxelles; VAN CAMPEN à Anvers; LONYS à Namur; CARDONE à Tournay; DELCOUR-FROIDBISE, place du spectacle, 762, à Liége; L. ETIENNE à Verviers; VAN MIERO à Mons; et chez M. M. C. F. Inghoor rue Basse des Champs à Gand; VAN HEEDE ROTSAERT à Bruges.

*** GEBR. MULLER, Boekhandelaars te *'s Hertogenbosch*, hebben uitgegeven:

NOORD-BRABANTSCHE VOLKS-ALMANAK 1845,

ACHTSTE JAARGANG, met platen, f 0,90.

☞ Dezelve, is te *Breda* verkrijgbaar bij de Boekhandelaars F. P. STERK, VAN GULICK & HERMANS en de Uitgevers dezer.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, is verkrijgbaar:

BREDASCHE ALMANAK,

VOOR HET JAAR ONZES HEEREN JEZUS CHRISTUS,

1845.

Voorzien van een Naamregister van Administrative, Finantiele en Justitiele Ambtenaren, Maatschappijen en Leden der Collegien in de Stad en het Arrondissement *Breda*. Voorts eene opgave der Kermissen, Jaar-, Paarden- en Beestenmarkten, den Op- en Ondergang van Zon en Maan, de Eclipsen, enz. Het varen der Beurtschepen en Marktschuiten, het rijden der Diligences, de aankomst en het Vertrek der Vrachtkarren, Boden, enz., enz.

Prijs: Enkele 10 Cents, Dubbele 20 Cents, idem op best papier 25 Cents.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.